Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
GIOVANNI PITRUZZELLA
της 10ης Απριλίου 2019[1]

Υπόθεση C-709/17 P

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
κατά

Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd

«Αίτηση αναιρέσεως – Ντάμπινγκ – Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/776 – Εισαγωγή ποδηλάτων που αποστέλλονται από την Καμπότζη, το Πακιστάν και τις Φιλιππίνες – Επέκταση στις εισαγωγές αυτές του οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ που είχε επιβληθεί στις εισαγωγές ποδηλάτων καταγωγής Κίνας – Κανονισμός (ΕΚ) 1225/2009 – Άρθρο 13 – Καταστρατήγηση – Εργασίες συναρμολόγησης – Άμεση και έμμεση προέλευση των περί ων πρόκειται μερών – Κανόνες που διέπουν την απόδειξη της καταστρατηγήσεως»

1. Η τωρινή οικονομική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από την αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση του διεθνούς εμπορίου, η οποία όλο και περισσότερο παρέχει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να μετεγκαθιστούν σε διάφορες χώρες την παραγωγή των αγαθών, ιδίως εκείνων με χαμηλό τεχνολογικό περιεχόμενο. Σε ένα τέτοιο παγκοσμιοποιημένο οικονομικό πλαίσιο, καθίσταται ολοένα και πιο σημαντικό για την Ευρωπαϊκή Ένωση να διαθέτει μέσα εμπορικής άμυνας ικανά να ανταποκριθούν με αποτελεσματικό τρόπο στις προκλήσεις που δημιουργεί ένα τέτοιο εμπορικό περιβάλλον, διασφαλίζοντας αποτελεσματική προστασία της βιομηχανίας της Ένωσης από τις εισαγωγές προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ. Μεταξύ των μέσων αυτών, οι κανόνες κατά της καταστρατηγήσεως είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των μέτρων αντιντάμπιγνκ που θεσπίζονται από την Ένωση.

2. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο αντιμετωπίζει για πρώτη φορά πολύπλοκες πρακτικές καταστρατηγήσεως, οι οποίες συνίστανται σε διαδοχικές και πολλαπλές εργασίες συναρμολόγησης που εκτελούνται σε διάφορες τρίτες χώρες. Το κύριο ζήτημα που τίθεται στην υπόθεση αυτή είναι με ποιον τρόπο τα θεσμικά όργανα της Ένωσης μπορούν να αποδείξουν την ύπαρξη καταστρατηγήσεως όταν έρχονται αντιμέτωπα με τέτοιου είδους πρακτικές.

3. Το ζήτημα αυτό τίθεται στο πλαίσιο δίκης επί αιτήσεως αναιρέσεως κατατεθείσας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Οκτωβρίου 2017, Kolachi Raj Industrial κατά Επιτροπής (T-435/15[2], στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε τον εκτελεστικό

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 EU:T:2017:712.

κανονισμό (ΕΕ) 2015/776[3] (στο εξής: επίμαχος κανονισμός) περί επεκτάσεως στις εισαγωγές ποδηλάτων που αποστέλλονται, μεταξύ άλλων, από το Πακιστάν του οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ που είχε επιβληθεί στις εισαγωγές ποδηλάτων καταγωγής Κίνας, κατά το μέρος που αφορούσε την εταιρία Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd (στο εξής: Kolachi).

4. Η υπό κρίση υπόθεση έχει, επομένως, μεγάλη σημασία στο πλαίσιο της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ της Ένωσης, καθόσον θα παράσχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να καθορίσει για πρώτη φορά τις απαιτήσεις σχετικά με την απόδειξη στις οποίες υπόκεινται τα θεσμικά όργανα της Ένωσης σε περίπτωση πολύπλοκων πρακτικών καταστρατηγήσεως.

I. Το νομικό πλαίσιο

5. Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της ένδικης διαφοράς, οι διατάξεις για τη θέσπιση μέτρων αντιντάμπινγκ από την Ένωση περιλαμβάνονταν στον κανονισμό (ΕΚ) 1225/2009[4]

6. Το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού αφορά τις καταστρατηγήσεις και είχε ως εξής:

«1. Οι δασμοί αντιντάμπινγκ που επιβάλλονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να επεκταθούν έναντι των εισαγωγών από τρίτες χώρες του ομοειδούς προϊόντος, είτε αυτό έχει τροποποιηθεί ελαφρά είτε όχι· ή έναντι των εισαγωγών του ελαφρά τροποποιημένου ομοειδούς προϊόντος από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα· ή μερών αυτού, όταν λαμβάνει χώρα καταστρατήγηση των ισχυόντων μέτρων. […] Με τον όρο καταστρατήγηση νοείται κάθε μεταβολή των τρόπων διεξαγωγής εμπορικών συναλλαγών μεταξύ τρίτων χωρών και της [Ένωσης] ή μεταξύ ατομικών εταιριών στη χώρα που υπόκειται στα μέτρα και της [Ένωσης], η οποία απορρέει από μια πρακτική, διαδικασία ή εργασία, για την οποία δεν υφίσταται ικανός αποχρών λόγος ή άλλη οικονομική δικαιολογία, πλην της επιβολής του δασμού, ενώ παράλληλα υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για ζημία ή στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι εξουδετερώνονται οι επανορθωτικές συνέπειες του δασμού, όσον αφορά τις τιμές ή/και τις ποσότητες του ομοειδούς προϊόντος και όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι ασκείται πρακτική ντάμπινγκ σχετικά με τις κανονικές αξίες που έχουν ήδη προσδιορισθεί για το ομοειδές προϊόν, αν χρειαστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2.

Η πρακτική, διαδικασία ή εργασία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων […], υπό τις περιστάσεις που αναφέρονται [στην] παράγραφο 2, τη συναρμολόγηση μερών από δράση συναρμολόγησης στην [Ένωση] ή σε τρίτη χώρα.

2. Μια συναρμολόγηση στην [Ένωση] ή σε τρίτη χώρα γίνεται δεκτό ότι καταστρατηγεί τα ισχύοντα μέτρα όταν:

α) η συναρμολόγηση άρχισε ή αυξήθηκε σημαντικά από την έναρξη της έρευνας αντιντάμπινγκ ή αμέσως πριν από αυτήν, και τα χρησιμοποιούμενα μέρη προέρχονται από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, και

3 Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής, της 18ης Μαΐου 2015, με τον οποίο ο οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 502/2013 του Συμβουλίου στις εισαγωγές ποδηλάτων καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας επεκτείνεται στις εισαγωγές ποδηλάτων που αποστέλλονται από την Καμπότζη, το Πακιστάν και τις Φιλιππίνες, είτε έχουν δηλωθεί ως καταγωγής Καμπότζης, Πακιστάν και Φιλιππινών είτε όχι (ΕΕ 2015, L 122, σ. 4).

4 Κανονισμός του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 2009, L 343, σ. 51, και διορθωτικό ΕΕ 2010, L 7, σ. 22), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 37/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 18, σ. 1) (στο εξής: βασικός κανονισμός).

β) τα μέρη αντιπροσωπεύουν ποσοστό 60 % τουλάχιστον της συνολικής αξίας των μερών του συναρμολογημένου προϊόντος, αν και σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι υπάρχει καταστρατήγηση, αν η προστιθέμενη αξία των μερών που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συναρμολόγησης ή συμπλήρωσης υπερβαίνει το 25 % του κόστους κατασκευής και

γ) οι επανορθωτικές συνέπειες του δασμού όσον αφορά τις τιμές ή/και τις ποσότητες του συναρμολογημένου ομοειδούς προϊόντος εξουδετερώνονται και υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι υπάρχει ντάμπινγκ σχετικά με τις κανονικές αξίες που έχουν ήδη προσδιορισθεί για το ομοειδές προϊόν.

3. Οι έρευνες κινούνται δυνάμει του παρόντος άρθρου με πρωτοβουλία της Επιτροπής ή με αίτηση κράτους μέλους ή οιουδήποτε ενδιαφερόμενου μέρους με βάση επαρκή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τα θέματα για τα οποία γίνεται λόγος στην παράγραφο 1. […]

Οι έρευνες διεξάγονται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή μπορεί να επικουρείται από τελωνειακές αρχές, η δε έρευνα ολοκληρώνεται εντός εννέα μηνών.

Όταν τα πραγματικά περιστατικά, όπως αυτά έχουν εξακριβωθεί τελικώς, δικαιολογούν την επέκταση της ισχύος των μέτρων, αυτή αποφασίζεται από την Επιτροπή […].

[…]

5. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν αποκλείει την κανονική εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τους δασμούς.»

II. Το ιστορικό της διαφοράς και ο επίμαχος κανονισμός

7. Το ιστορικό της διαφοράς και ο επίμαχος κανονισμός εκτίθενται, αντιστοίχως, στις σκέψεις 1 έως 19 και 20 έως 27 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στις οποίες παραπέμπω για περισσότερες λεπτομέρειες.

8. Για τις ανάγκες της παρούσας διαδικασίας, υπενθυμίζω απλώς ότι, ήδη το 1993, η Ένωση επέβαλε δασμό αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ποδηλάτων καταγωγής Κίνας, ο οποίος, ακολούθως, αποτέλεσε επανειλημμένως το αντικείμενο επανεξετάσεως και τελικά, το 2013, διατηρήθηκε στο ύψος του 48,5 %[5].

9. Το 2013, έπειτα από μια πρώτη έρευνα σχετικά με την καταστρατήγηση, η Ένωση, με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 501/2013[6], επέκτεινε αυτόν τον δασμό αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ποδηλάτων που αποστέλλονται από την Ινδονησία, τη Μαλαισία, τη Σρι Λάνκα και την Τυνησία.

10. Κατόπιν υποβολής νέας καταγγελίας το 2014, η Επιτροπή κίνησε μια δεύτερη έρευνα σχετικά με καταστρατήγηση, η οποία αφορούσε, αυτή τη φορά, την ενδεχόμενη καταστρατήγηση των μέτρων αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκαν το 2013 στις εισαγωγές κινεζικών ποδηλάτων μέσω εισαγωγών ποδηλάτων που αποστέλλονταν από την Καμπότζη, το Πακιστάν και τις Φιλιππίνες.

5 Βλ. κανονισμό (ΕΕ) 502/2013 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2013, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 990/2011 για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ποδηλάτων καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας ύστερα από ενδιάμεση επανεξέταση κατ' εφαρμογή του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1225/2009 (ΕΕ 2013, L 153, σ. 17). Για παραπομπές στους παλαιότερους κανονισμούς, βλ. σκέψεις 1 έως 5 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

6 Εκτελεστικός κανονισμός του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2013, για την επέκταση του οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 990/2011 στις εισαγωγές ποδηλάτων καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας στις εισαγωγές ποδηλάτων που αποστέλλονται από την Ινδονησία, τη Μαλαισία, τη Σρι Λάνκα και την Τυνησία, είτε έχουν δηλωθεί ως καταγωγής Ινδονησίας, Μαλαισίας, Σρι Λάνκα και Τυνησίας ή όχι (ΕΕ 2013, L 153, σ. 1).

11. Όσον αφορά ειδικά το Πακιστάν, στη δεύτερη αυτή έρευνα μετέσχε η Kolachi, ο μοναδικός παραγωγός ποδηλάτων στη συγκεκριμένη χώρα. Από την έρευνα αυτή προέκυψε ότι η Kolachi δεν κατασκεύαζε μέρη ποδηλάτου στο Πακιστάν, αλλά τα αγόραζε στη Σρι Λάνκα και στην Κίνα, προκειμένου να συναρμολογεί ποδήλατα στο Πακιστάν[7]. Η πλειονότητα των προμηθευτών της Kolachi ήσαν εταιρίες από τη Σρι Λάνκα, οι οποίες ανήκαν στον όμιλο στον οποίο αυτή ανήκε –ιδιοκτήτης του οποίου ήταν ένα πρόσωπο κινεζικής καταγωγής– και για τις οποίες είχε ήδη διαπιστωθεί ότι είχαν συμμετοχή σε δραστηριότητες καταστρατηγήσεως του δασμού αντιντάμπινγκ που είχε επιβληθεί από την Ένωση στην εισαγωγή κινεζικών ποδηλάτων[8]. Η έρευνα έδειξε επίσης, αφενός, ότι ο προμηθευτής από τον οποίο η Kolachi αγόραζε τη μεγαλύτερη ποσότητα (το 93 %) των μερών ποδηλάτου που χρησιμοποιούνταν στις εργασίες συναρμολόγησης στο Πακιστάν, ήτοι η εταιρία Flying Horse Pvt Ltd, ήταν ενδιάμεσος ο οποίος αγόραζε σημαντική ποσότητα των μερών αυτών από κατασκευαστή μερών ποδηλάτου εγκατεστημένο στη Σρι Λάνκα και, αφετέρου, ότι ο κατασκευαστής αυτός δεν ήταν άλλος από την εταιρία Great Cycles Pvt Ltd, μια από τις εν λόγω εταιρίες που ήσαν συνδεδεμένες με την Kolachi. Από την έρευνα προέκυψε ότι, ως επί το πλείστον, τα εισαγόμενα μέρη από τη Σρι Λάνκα, τα οποία αγοράζονταν από τη Flying Horse, είχαν παραχθεί από την Great Cycles με τη χρήση, κατά ένα αρκετά σημαντικό μέρος, κινεζικών υλικών. Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης σειρά ανωμαλιών, οι οποίες καθιστούσαν ύποπτες τις σχέσεις μεταξύ της Flying Horse και της Kolachi[9].

12. Στις 18 Μαΐου 2015 η Επιτροπή εξέδωσε τον επίμαχο κανονισμό, με τον οποίο ο οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ 48,5 % που ίσχυε για τις εισαγωγές ποδηλάτων καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας επεκτάθηκε στις εισαγωγές ποδηλάτων που αποστέλλονται, μεταξύ άλλων, από το Πακιστάν, είτε έχουν δηλωθεί ως καταγωγής από τη χώρα αυτή είτε όχι[10].

III. Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

13. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 29 Ιουλίου 2015, η Kolachi άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση του επίμαχου κανονισμού κατά το μέρος που την αφορούσε. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, επετράπη στην European Bicycle Manufacturers Association (EBMA) να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής[11].

14. Προς στήριξη της προσφυγής της, η Kolachi διατύπωσε έναν και μοναδικό λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προέβαλε παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού. Με το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως, η Kolachi αμφισβήτησε την ανάλυση της Επιτροπής σχετικά με την ανεπαρκή αποδεικτική αξία των πιστοποιητικών καταγωγής «τύπου Α», τα οποία η Kolachi είχε προσκομίσει κατά την έρευνα, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέρη παραγωγής της Great Cycles ήσαν όντως καταγωγής Σρι Λάνκα. Με τον επίμαχο κανονισμό, η Επιτροπή είχε απορρίψει τα έντυπα αυτά λόγω διαφόρων ασυνεπειών. Με το δεύτερο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως, η Kolachi ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή εσφαλμένως εφάρμοσε, ως κανόνα καταγωγής, το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού σε εργασίες κατασκευής μερών ποδηλάτου στη Σρι Λάνκα, ενώ η έρευνα αφορούσε ενδεχόμενη καταστρατήγηση στο Πακιστάν.

15. Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο ανέπτυξε συλλογιστική σε δύο στάδια.

7 Βλ. σκέψη 8 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

8 Βλ. σκέψεις 9 και 11 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

9 Σκέψεις 12 και 13 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

10 Βλ. άρθρο 1, παράγραφος 1, του επίμαχου κανονισμού.

11 Διάταξη του προέδρου του εβδόμου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 2016.

16. Στο πρώτο στάδιο, στις σκέψεις 77 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο καθόρισε τους κανόνες που διέπουν την απόδειξη της συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη εργασιών συναρμολόγησης οι οποίες συνιστούν πρακτικές καταστρατηγήσεως.

17. Συναφώς, στηριζόμενο στις αρχές που διατυπώθηκαν στην απόφασή του της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, Starway κατά Συμβουλίου (T-80/97, EU:T:2000:216, στο εξής: απόφαση Starway), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 83 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, μολονότι, κατά κανόνα, αρκεί η αναφορά μόνο στην «προέλευση» των μερών που χρησιμοποιήθηκαν για τη συναρμολόγηση του τελικού προϊόντος για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 13 παράγραφος 2, στοιχείο β′, του βασικού κανονισμού, εντούτοις μπορεί να είναι αναγκαίο, εν αμφιβολία, να εξακριβωθεί αν τα μέρη «που προέρχονται» από τρίτη χώρα κατάγονται στην πραγματικότητα από άλλη χώρα.

18. Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 84 και 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ερμήνευσε τους όρους «προέρχονται από», οι οποίοι χρησιμοποιούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού, υπό την έννοια ότι αναφέρονται στις «εισαγωγές».

19. Πάνω σε αυτή τη βάση, το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 86 και 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διαπίστωσε ότι, εφόσον τουλάχιστον το 47 % των μερών που χρησιμοποιούνταν για τη συναρμολόγηση ποδηλάτων στο Πακιστάν εισαγόταν από τη Σρι Λάνκα, αφού προηγουμένως είχε υποστεί επεξεργασία στη χώρα αυτή, τα μέρη αυτά μπορούσαν να θεωρηθούν ως «προερχόμενα» από τη Σρι Λάνκα και, στη συνέχεια, έκρινε ότι η διαπίστωση αυτή δεν εμπόδιζε, ωστόσο, την Επιτροπή να ελέγξει, εν αμφιβολία, αν τα μέρη «που προέρχονται» από τη Σρι Λάνκα κατάγονται, στην πραγματικότητα, από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, εν προκειμένω την Κίνα.

20. Ακριβώς βάσει αυτής της ερμηνείας του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, το Γενικό Δικαστήριο, στο δεύτερο στάδιο, έκρινε σκόπιμο να εξετάσει, στις σκέψεις 94 έως 119 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αν η Επιτροπή ορθώς συνήγαγε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, ότι τα προερχόμενα από τη Σρι Λάνκα μέρη ποδηλάτου ήσαν, στην πραγματικότητα, κινεζικής καταγωγής.

21. Συναφώς, στις σκέψεις 94 έως 106 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που η Kolachi είχε προβάλει σχετικά με την αποδεικτική αξία των πιστοποιητικών καταγωγής «τύπου Α». Το συγκεκριμένο κεφάλαιο της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν προσβάλλεται με την αίτηση αναιρέσεως.

22. Αντιθέτως, στις σκέψεις 107 έως 119 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτό το δεύτερο σκέλος του μοναδικού λόγου ακυρώσεως που είχε προβάλει η Kolachi και διαπίστωσε ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο εφαρμόζοντας «κατ' αναλογία» το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του βασικού κανονισμού στα μέρη ποδηλάτου που αγοράστηκαν στη Σρι Λάνκα, για τους σκοπούς ελέγχου της καταγωγής τους στο πλαίσιο εργασιών συναρμολόγησης στο Πακιστάν. Συγκεκριμένα, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, αφενός, εξέτασε, στην πραγματικότητα, αν η κατασκευή μερών ποδηλάτου στη Σρι Λάνκα καταστρατηγούσε τα μέτρα αντιντάμπινγκ για τα ποδήλατα καταγωγής Κίνας, πράγμα που όμως δεν αποτελούσε το αντικείμενο της επίμαχης έρευνας. Αφετέρου, εφάρμοσε «κατ' αναλογία» μια διάταξη –το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του βασικού κανονισμού– η οποία δεν είναι κανόνας καταγωγής και, συνεπώς, δεν μπορούσε να εφαρμοστεί προκειμένου να προσδιοριστεί η καταγωγή ενός εμπορεύματος.

23. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε τον επίμαχο κανονισμό κατά το μέρος που αφορούσε την Kolachi.

IV. Τα αιτήματα των διαδίκων

24. Στις 8 Δεκεμβρίου 2017 η Επιτροπή άσκησε αναίρεση κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Με το εν λόγω ένδικο μέσο, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, να απορρίψει την πρωτοδίκως ασκηθείσα προσφυγή και να καταδικάσει την Kolachi στα δικαστικά έξοδα ή, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο προς επανεξέταση και να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα τόσο στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου όσο και στην αναιρετική διαδικασία.

25. Με το υπόμνημά της επί της αιτήσεως αναιρέσεως, η Kolachi ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει εν όλω την αίτηση αναιρέσεως ή, επικουρικώς, να μεταρρυθμίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να επικυρώσει το διατακτικό της. Ζητεί επίσης να οριστεί ότι η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας και να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα της Kolachi, καθώς και να καταδικαστεί η EBMA στα δικαστικά της έξοδα στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας.

26. Η EBMA ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, να απορρίψει την πρωτοδίκως ασκηθείσα προσφυγή και να καταδικάσει την Kolachi στα δικαστικά έξοδα τόσο στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου όσο και στην αναιρετική διαδικασία, ή, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο προς επανεξέταση, να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και να καταδικάσει την Kolachi στα δικαστικά έξοδα στην αναιρετική διαδικασία.

V. Ανάλυση της αιτήσεως αναιρέσεως

Α. Συνοπτική έκθεση των επιχειρημάτων των διαδίκων

27. Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Επιτροπή, την οποία υποστηρίζει η EBMA, διατυπώνει έναν και μοναδικό λόγο αναιρέσεως, ο οποίος έχει δύο σκέλη και με τον οποίο προβάλλει νομικά σφάλματα κατά την ερμηνεία του άρθρου 13 του βασικού κανονισμού. Αυτός ο λόγος αναιρέσεως στρέφεται κατά των σκέψεων 83 έως 93 και 107 έως 119 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

28. Η Επιτροπή βάλλει, ειδικότερα, κατά της ερμηνείας που υιοθετήθηκε από το Γενικό Δικαστήριο [12], η οποία θέτει, κατ' ουσίαν, ένα τεκμήριο κατά το οποίο ένα μέρος ποδηλάτου τεκμαίρεται «προερχόμενο» από μια χώρα, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, μόνον όταν εισάγεται από τη χώρα αυτή, με άλλα λόγια όταν αποστέλλεται από αυτήν, εκτός αν η Επιτροπή αποδείξει ότι το μέρος αυτό «κατάγεται» από τη χώρα που υπόκειται στο μέτρο αντιντάμπινγκ.

29. Με το πρώτο σκέλος του μοναδικού λόγου αναιρέσεως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η ερμηνεία αυτή είναι εσφαλμένη, διότι συνεπάγεται ότι η «προέλευση» των μερών που χρησιμοποιούνται για τη συναρμολόγηση δεν μπορεί να αποδειχθεί με άλλο μέσο εκτός από τους κανόνες καταγωγής, πράγμα το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς της, δεν βρίσκει κανένα έρεισμα στο κείμενο του άρθρου 13 του βασικού κανονισμού και είναι αντίθετο προς τη βούληση που ο νομοθέτης εξέφρασε κατά τη θέσπιση της νομοθεσίας περί καταστρατηγήσεως. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή καθιερώνει ένα νομικό καθεστώς διαφορετικό και ανεξάρτητο από τους κανόνες καταγωγής. Επιπλέον, η ερμηνεία που έγινε δεκτή από το Γενικό Δικαστήριο μειώνει την αποτελεσματικότητα του μέτρου κατά της καταστρατηγήσεως. Πράγματι, τα κριτήρια που καθορίζονται από τους κανόνες καταγωγής θα πρέπει να εξετάζονται χωριστά για κάθε μέρος ποδηλάτου, πράγμα που είναι αδύνατον να γίνει στο πλαίσιο έρευνας κατά της καταστρατηγήσεως.

12 Η Επιτροπή βάλλει, ειδικότερα, κατά των σκέψεων 83, 87, 92 και 108 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

30. Με το δεύτερο σκέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον η γενομένη από αυτό ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού συνεπάγεται περιορισμό ως προς το είδος της αποδείξεως που η ίδια μπορεί να χρησιμοποιήσει προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέρη που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες συναρμολόγησης «προέρχονται» από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα αντιντάμπινγκ, απαγορεύοντάς της να προσκομίσει την απόδειξη αυτή με άλλο μέσο εκτός από τους κανόνες καταγωγής.

31. Η Kolachi αμφισβητεί τα επιχειρήματα της Επιτροπής. Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του λόγου αναιρέσεως, τονίζει ότι ούτε ο βασικός κανονισμός ούτε οι προγενέστεροι κανονισμοί περιέχουν ορισμό του όρου «που προέρχονται». Επομένως, η έννοια αυτή δεν είναι αυτοτελής έννοια, αλλά πρέπει να ερμηνεύεται σε συνάρτηση με ανάλογες έννοιες στη νομοθεσία της Ένωσης, μεταξύ των οποίων η τελωνειακή έννοια της «καταγωγής», όπως προκύπτει, άλλωστε, από το άρθρο 13, παράγραφος 5, του βασικού κανονισμού.

32. Επιπλέον, θεωρεί ότι η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένη ανάγνωση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Κατά την Kolachi, το Γενικό Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε σχετικά με την απόδειξη της προελεύσεως, αλλά σχετικά με τη δυνατότητα της Επιτροπής να «ελέγχει» την καταγωγή των μερών. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο δεν περιόρισε τα μέσα που διαθέτει η Επιτροπή ούτε έκρινε ότι η έννοια της «προελεύσεως» βασίζεται στους κανόνες καταγωγής. Εν πάση περιπτώσει, οι κανόνες καταγωγής, όπως προβλέπονται από την τελωνειακή νομοθεσία, αποτελούν, κατά την Kolachi, το κατάλληλο κριτήριο για τον προσδιορισμό της «προελεύσεως» των μερών. Μια τέτοια ερμηνεία επιρρωννύεται από τις υποχρεώσεις της Ένωσης στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Αντιθέτως, τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του βασικού κανονισμού δεν ασκούν επιρροή για τον προσδιορισμό της καταγωγής ενός μέρους. Επιπλέον, ουδόλως αποδεικνύεται ότι η ερμηνεία που έγινε δεκτή από το Γενικό Δικαστήριο μειώνει την αποτελεσματικότητα των κανόνων κατά της καταστρατηγήσεως.

33. Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος, η Kolachi υποστηρίζει ότι, ελλείψει ρητής διατάξεως σχετικά με τη χρησιμοποίηση των κριτηρίων του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του βασικού κανονισμού για τον προσδιορισμό της καταγωγής των μερών, η χρησιμοποίηση αυτή δεν επιτρέπεται. Δεδομένου ότι η διάταξη αυτή αποτελεί εξαίρεση από το γενικό καθεστώς επιβολής δασμών αντιντάμπινγκ, πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Επιπλέον, καμία λογική σύνδεση δεν μπορεί να αποδειχθεί μεταξύ των κριτηρίων του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του βασικού κανονισμού και του προσδιορισμού της προελεύσεως των επίμαχων μερών.

34. Επικουρικώς, σε περίπτωση που το Δικαστήριο συναγάγει ότι στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έχει εμφιλοχωρήσει πλάνη περί το δίκαιο, η Kolachi ζητεί από το Δικαστήριο να προβεί σε αντικατάσταση του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αντικαθιστώντας τις περιεχόμενες σε αυτό αναφορές στην καταγωγή των μερών με αναφορά στην προέλευσή τους.

Β. Εκτίμηση

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

35. Η αίτηση αναιρέσεως που κατέθεσε η Επιτροπή, η οποία υποστηρίζεται από την EBMA, βάλλει τόσο κατά της διαπιστώσεως του Γενικού Δικαστηρίου, στις σκέψεις 107 έως 119 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, εφαρμόζοντας «κατ' αναλογία» το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του βασικού κανονισμού στα μέρη που αγοράστηκαν στη Σρι Λάνκα, όσο και κατά της θεωρητικής/ερμηνευτικής παραδοχής επί της οποίας στηρίζεται η διαπίστωση αυτή, δηλαδή κατά της αναλύσεως στην οποία προέβη το Γενικό

Δικαστήριο, στις σκέψεις 83 και 93 της εν λόγω αποφάσεως, σχετικά με τους κανόνες που διέπουν την απόδειξη της συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, ώστε να είναι δυνατή η διαπίστωση εργασιών συναρμολόγησης οι οποίες συνιστούν πρακτικές καταστρατηγήσεως.

36. Πριν από την ανάλυση των επιχειρημάτων σχετικά με τον μοναδικό λόγο αναιρέσεως που προβάλλεται από την Επιτροπή κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κρίνω σκόπιμο να υπενθυμίσω ορισμένες αρχές όσον αφορά την περί καταστρατηγήσεως νομοθεσία της Ένωσης, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί στη νομολογία.

2. Η περί καταστρατηγήσεως νομοθεσία της Ένωσης υπό το πρίσμα της νομολογίας

37. Ευθύς εξαρχής, πρέπει να τονιστεί ότι η κατά της καταστρατηγήσεως νομοθεσία της Ένωσης που περιλαμβάνεται στον βασικό κανονισμό δεν στηρίζεται στον κώδικα αντιντάμπινγκ του 1994 [13], αλλά θεσπίσθηκε μονομερώς από την Ένωση [14]. Πράγματι, μολονότι το ζήτημα της καταστρατηγήσεως συζητήθηκε στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων ΠΟΕ-ΓΣΔΕ, οι συζητήσεις δεν μπόρεσαν να καταλήξουν σε συμφωνία εντός του πλαισίου αυτού [15].

38. Κατά συνέπεια, η περί καταστρατηγήσεως νομοθεσία της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο άρθρο 13 του βασικού κανονισμού συνιστά ένα κανονιστικό πλαίσιο το οποίο, αν και ενταγμένο στην κατά του ντάμπινγκ νομοθεσία της Ένωσης, έχει, εντούτοις, τη δική του ιδιαιτερότητα.

39. Όσον αφορά τους σκοπούς της νομοθεσίας αυτής, το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να διευκρινίσει ότι, σύμφωνα με τον σκοπό και την οικονομία του βασικού κανονισμού, και ειδικότερα της αιτιολογικής σκέψεως 19 και του άρθρου 13, ο μόνος σκοπός που επιδιώκει ένας κανονισμός που επεκτείνει δασμό αντιντάμπινγκ είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του δασμού αυτού και η αποτροπή των καταστρατηγήσεών του και ότι, κατά συνέπεια, μέτρο περί επεκτάσεως οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ είναι απλώς παρεπόμενο σε σχέση με την αρχική πράξη, με την οποία επιβλήθηκε ο δασμός αυτός, και διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των οριστικών μέτρων [16].

40. Επομένως, οι διατάξεις της νομοθεσίας της Ένωσης για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως πρέπει να ερμηνεύονται ακριβώς υπό το πρίσμα αυτού του σκοπού, ήτοι της διασφαλίσεως της αποτελεσματικότητας των μέτρων αντιντάμπινγκ που θεσπίζονται από την Ένωση και της αποτροπής των καταστρατηγήσεών τους.

41. Το Δικαστήριο, στη συνέχεια, προέβη με τη νομολογία του σε πληθώρα επισημάνσεων σχετικά με την απόδειξη της συνδρομής των τεσσάρων προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να αποδεικνύεται η ύπαρξη καταστρατηγήσεως [17].

13 Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VI της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 (ΕΕ 1994, L 336, σ. 103), η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου που εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ 1994, L 336, σ. 1).

14 Βλ. αιτιολογική σκέψη 19 του βασικού κανονισμού. Συναφώς, βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Maxcom κ.λπ. κατά Chin Haur Indonesia (C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2016:712, σημείο 5), και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Y. Bot στην υπόθεση Simon, Evers & Co. (C-21/13, EU:C:2014:261, σημεία 10 και 11).

15 Βλ., συναφώς, αιτιολογική σκέψη 19 του βασικού κανονισμού.

16 Βλ. αποφάσεις της 6ης Ιουνίου 2013, Paltrade (C-667/11, EU:C:2013:368, σκέψη 28), και της 17ης Δεκεμβρίου 2015, APEX (C-371/14, EU:C:2015:828, σκέψεις 50 και 53). Συναφώς, βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 19 του βασικού κανονισμού και σκέψη 85 της αποφάσεως Starway.

17 Από τον ορισμό που περιέχεται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, τρίτη περίοδος, του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι, για να αποδειχθεί η ύπαρξη καταστρατηγήσεως πρέπει να πληρούνται τέσσερις προϋποθέσεις: πρώτον, πρέπει να υπάρχει μεταβολή των τρόπων διεξαγωγής των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της τρίτης χώρας και της Ένωσης, δεύτερον, η μεταβολή αυτή πρέπει να απορρέει από πρακτικές, διαδικασίες ή εργασίες για τις οποίες δεν υφίσταται αποχρών λόγος ή οικονομική δικαιολογία πλην της επιβολής του δασμού, τρίτον, πρέπει να υπάρχει απόδειξη της υπάρξεως ζημίας, και, τέταρτον, πρέπει να υπάρχει απόδειξη της υπάρξεως ντάμπινγκ.

42. Το Δικαστήριο, πράγματι, επισήμανε ότι από τον βασικό κανονισμό, και ειδικότερα από το άρθρο 13, παράγραφος 3, προκύπτει ότι τα θεσμικά όργανα φέρουν το βάρος αποδείξεως της υπάρξεως καταστρατηγήσεως. Συνεπώς, όταν τα θεσμικά όργανα αποφασίζουν να επεκτείνουν σε άλλη χώρα τους δασμούς αντιντάμπινγκ που έχουν επιβάλει στις εισαγωγές από συγκεκριμένη χώρα, φέρουν το βάρος της αποδείξεως ότι συντρέχουν όλα τα συστατικά στοιχεία της καταστρατηγήσεως των εν λόγω δασμών, όπως αυτά εκτίθενται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, τρίτη περίοδος, του βασικού κανονισμού [18].

43. Μολονότι δεν αμφισβητείται ότι το βάρος αποδείξεως της υπάρξεως πρακτικών καταστρατηγήσεως φέρουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, εντούτοις, προκειμένου να προσδιοριστούν οι κανόνες σχετικά με το επίπεδο αποδείξεως της καταστρατηγήσεως, πρέπει να ληφθούν υπόψη δύο εκτιμήσεις που απορρέουν από τη νομολογία.

44. Συναφώς, αφενός, το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι ο ορισμός της καταστρατηγήσεως που περιέχεται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού είναι διατυπωμένος με πολύ γενικούς όρους που αφήνουν ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως στα θεσμικά όργανα [19]. Η αναγνώριση αυτού του ευρέος περιθωρίου συνάδει, εξάλλου, με την ευρεία εξουσία εκτιμήσεως την οποία, κατά πάγια νομολογία, διαθέτουν γενικώς τα θεσμικά όργανα στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής και, όλως ιδιαιτέρως, στον τομέα των μέτρων εμπορικής άμυνας, λόγω της πολυπλοκότητας των οικονομικών, πολιτικών και νομικών καταστάσεων που πρέπει να εξετάζουν [20].

45. Αυτό το περιθώριο εκτιμήσεως συνεπάγεται, επιπλέον, ότι ο δικαστικός έλεγχος πρέπει να περιορίζεται στο αν τηρήθηκαν οι κανόνες διαδικασίας, στο αν είναι υπαρκτά τα περιστατικά επί των οποίων στηρίχθηκε η επίμαχη επιλογή και στο αν λείπει πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των περιστατικών αυτών ή κατάχρηση εξουσίας [21].

46. Αφετέρου, το Δικαστήριο έχει επίσης τονίσει ότι, στο πλαίσιο των ερευνών για την ενδεχόμενη ύπαρξη πρακτικών καταστρατηγήσεως, οι εξουσίες που διαθέτουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης είναι αρκετά περιορισμένες. Αντιθέτως προς τα ισχύοντα σε άλλους τομείς του δικαίου της Ένωσης, όπως, για παράδειγμα, όσον αφορά τις παραβιάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, τα εν λόγω θεσμικά όργανα δεν έχουν την εξουσία να υποχρεώσουν τους εμπλεκόμενους παραγωγούς-εξαγωγείς να μετάσχουν στην έρευνα ή να προσκομίσουν πληροφορίες. Επομένως, τα θεσμικά αυτά όργανα στηρίζονται στην οικειοθελή συνεργασία των ενδιαφερομένων μερών προκειμένου να λάβουν τις απαραίτητες πληροφορίες [22].

47. Επιπλέον, τέτοιου είδους έρευνες συνήθως διεξάγονται κατά μεγάλο μέρος σε χώρες εκτός της Ένωσης και υπόκεινται σε σημαντικούς χρονικούς περιορισμούς. Πράγματι, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του βασικού κανονισμού, οι έρευνες κατά των καταστρατηγήσεων πρέπει να ολοκληρώνονται εντός προθεσμίας εννέα μηνών.

48. Το Δικαστήριο, αντιθέτως, δεν είχε ακόμη την ευκαιρία να αναλύσει ειδικά τους κανόνες που διέπουν την απόδειξη της υπάρξεως εργασιών συναρμολόγησης οι οποίες συνιστούν πρακτικές καταστρατηγήσεως βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού.

18 Βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Maxcom κ.λπ. κατά Chin Haur Indonesia (C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2016:712, σημείο 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και πρβλ. απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2017, Maxcom κατά Chin Haur Indonesia (C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2017:61, σκέψεις 56 έως 58).

19 Βλ. απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, Simon, Evers & Co. (C-21/13, EU:C:2014:2154, σκέψη 48).

20 Βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Maxcom κ.λπ. κατά Chin Haur Indonesia (C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2016:712, σημείο 44), καθώς και αποφάσεις της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, Simon, Evers & Co. (C-21/13, EU:C:2014:2154, σκέψη 29), και της 26ης Ιανουαρίου 2017, Maxcom κατά Chin Haur Indonesia (C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2017:61, σκέψη 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

21 Όπ.π.

22 Πρβλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Maxcom κ.λπ. κατά Chin Haur Indonesia (C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2016:712, σημείο 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

49. Το μόνο κρίσιμο εν προκειμένω νομολογιακό προηγούμενο είναι η απόφαση Starway, την οποία, όπως ανέφερα στο σημείο 17 των παρουσών προτάσεων, το Γενικό Δικαστήριο μνημονεύει στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκειμένου να στηρίξει τη δική του ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού.

50. Στην απόφαση Starway, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι κατ' εφαρμογήν του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, για να θεωρηθεί ότι εργασία συναρμολόγησης καταστρατηγεί τα ισχύοντα μέτρα αντιντάμπινγκ, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης πρέπει να αποδείξουν ότι τα μέρη ή εξαρτήματα που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 60 % της συνολικής αξίας των μερών του συναρμολογημένου προϊόντος προέρχονται από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα. Αντιθέτως, τα εν λόγω θεσμικά όργανα δεν έχουν την υποχρέωση να αποδείξουν ότι τα μέρη αυτά κατάγονται επίσης από τη χώρα αυτή. Απεναντίας, στον συγκεκριμένο επιχειρηματία εναπόκειται, αν επιθυμεί οι εκτελούμενες από αυτόν εργασίες συναρμολόγησης να μην θεωρηθούν πρακτικές καταστρατηγήσεως, να αποδείξει ότι τα εν λόγω μέρη ή εξαρτήματα κατάγονται από άλλη χώρα [23].

3. Επί της ερμηνείας των λέξεων «προέρχονται από» στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού

51. Ακριβώς υπό το πρίσμα των αρχών που διαμορφώθηκαν στη νομολογία και εκτέθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο πρέπει να αναλυθούν τα επιχειρήματα που η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την EBMA, προέβαλε κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Τα επιχειρήματα αυτά βάλλουν, ευθύς εξαρχής, κατά της υιοθετηθείσας από το Γενικό Δικαστηρίου στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ερμηνείας των λέξεων «προέρχονται από» οι οποίες χρησιμοποιούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού.

52. Συναφώς, υπενθυμίζω ότι, κατά τη διάταξη αυτή, προκειμένου οι εργασίες συναρμολόγησης να μπορούν να θεωρηθούν πρακτικές καταστρατηγήσεως των ισχυόντων μέτρων αντιντάμπινγκ, απαιτείται, μεταξύ άλλων, τα χρησιμοποιούμενα μέρη να «προέρχονται από» τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα.

α) Η συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

53. Όπως επισημάνθηκε στο σημείο 18 των παρουσών προτάσεων, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε, στις σκέψεις 84 και 85, τις λέξεις «προέρχονται από» που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, εξομοιώνοντάς τις με την έννοια της «εισαγωγής».

54. Επομένως, κατά την ερμηνεία του Γενικού Δικαστηρίου, μέρη προϊόντων μπορούν να θεωρηθούν ως «προερχόμενα» από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα αντιντάμπινγκ, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, μόνον αν έχουν εισαχθεί από τη χώρα αυτή. Σε περίπτωση που τα συγκεκριμένα μέρη έχουν εισαχθεί –στη χώρα όπου λαμβάνουν χώρα οι εργασίες συναρμολόγησης– από άλλη χώρα, τότε, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή δύναται να λάβει υπόψη το στοιχείο αυτό στην ανάλυση που πραγματοποιεί δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού, προκειμένου να διαπιστώσει την εκτέλεση εργασιών συναρμολόγησης που καταστρατηγούν το μέτρο αντιντάμπινγκ, μόνο σε δύο περιπτώσεις: στην περίπτωση απλώς και μόνον διαμετακομίσεως των μερών μέσω αυτής της άλλης χώρας (της ενδιάμεσης) ή αν η Επιτροπή διαπιστώνει κατόπιν ελέγχου ότι, καίτοι τα μέρη αυτά έχουν εισαχθεί από άλλη χώρα (ενδιάμεση), ωστόσο κατάγονται, στην πραγματικότητα, από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα.

23 Βλ. σκέψεις 84, 85 και 88 της αποφάσεως Starway, καθώς και σκέψεις 79 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

55. Η συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου προβλέπει, επομένως, ένα είδος αναλύσεως σε δύο στάδια την οποία η Επιτροπή πρέπει να πραγματοποιεί για τον προσδιορισμό της προελεύσεως των σχετικών μερών, δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού. Στο πρώτο στάδιο, είναι αναγκαίο να καθορίσει αν τα συγκεκριμένα μέρη εισήχθησαν από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα αντιντάμπινγκ. Αν δεν συμβαίνει αυτό, τότε, στο δεύτερο στάδιο, η Επιτροπή θεμιτά μπορεί να ελέγξει αν, μολονότι τα συγκεκριμένα μέρη εισήχθησαν από άλλη χώρα, εντούτοις κατάγονται, στην πραγματικότητα, από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα.

56. Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο στήριξε τη δική του ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από», που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, σε διττή βάση. Αφενός, αναφέρθηκε στο γεγονός ότι σε διάφορες διατάξεις του βασικού κανονισμού[24] οι λέξεις «προέρχονται από» συνδέονται συστηματικά με τον όρο «εισαγωγή», πράγμα που, κατά την κρίση του, επιβεβαιώνεται από την ανάλυση διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων των εν λόγω διατάξεων. Αφετέρου, αναφέρθηκε στον σκοπό αποτελεσματικότητας των μέτρων για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως, ο οποίος αποτελεί το υπόβαθρο του άρθρου 13 του βασικού κανονισμού.

β) Η ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από»

57. Η Επιτροπή και η EBMA υποστηρίζουν ότι η υιοθετηθείσα από το Γενικό Δικαστήριο ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από» είναι εσφαλμένη και αντίθετη προς το πνεύμα των διατάξεων κατά της καταστρατηγήσεως.

58. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί αν η ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από» την οποία το Γενικού Δικαστήριο δέχθηκε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση είναι ορθή.

59. Προκαταρκτικώς, επισημαίνω, όπως το Γενικό Δικαστήριο, ότι ο βασικός κανονισμός δεν περιλαμβάνει ορισμό των επίμαχων λέξεων.

60. Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιό της και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αυτή αποτελεί μέρος[25].

61. Όσον αφορά, πρώτον, τη γραμματική ερμηνεία, επισημαίνω, ευθύς εξαρχής, ότι στο κείμενο του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού δεν γίνεται καμία ρητή αναφορά στην έννοια της «εισαγωγής». Εξάλλου, όπως προκύπτει από το σημείο 56 των παρουσών προτάσεων, προκειμένου να στηρίξει τη δική του ερμηνεία των επίμαχων λέξεων το Γενικό Δικαστήριο, στην πραγματικότητα, ουδόλως αναφέρθηκε στο γράμμα της διατάξεως που τις περιέχει, αλλά, αντιθέτως, επέλεξε μια προσέγγιση μέσω συστηματικής και τελολογικής ερμηνείας.

62. Στο πλαίσιο αυτό, ωστόσο, δεν είμαι βέβαιος ότι το γεγονός ότι στην επίμαχη διάταξη, αντιθέτως προς ό,τι συμβαίνει σε άλλες διατάξεις του βασικού κανονισμού, ο νομοθέτης αποφάσισε να μην συνδέσει τις λέξεις «προέρχονται από» με τη λέξη «εισαγωγή», συνηγορεί υπέρ μιας ερμηνείας που εξομοιώνει τις δύο αυτές έννοιες.

24 Στη σκέψη 84 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο μνημονεύει ρητώς την αιτιολογική σκέψη 8 καθώς και το άρθρο 2, παράγραφος 7, στοιχείο α′, το άρθρο 3, παράγραφος 4, το άρθρο 9, παράγραφοι 5 και 6, και το άρθρο 13, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού.

25 Βλ. απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2017, Tigers (C-156/16, EU:C:2017:754, σκέψη 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

63. Το αντίθετο μάλιστα, καθόσον, όταν στις μνημονευόμενες από το Γενικό Δικαστήριο διατάξεις ο βασικός κανονισμός συνδέει τους δύο αυτούς όρους, οι λέξεις «που προέρχονται» επιτελούν λειτουργία επεξηγήσεως της λέξεως «εισαγωγή», στο μέτρο που χρησιμοποιούνται ως ένδειξη προσδιοριστική του τόπου από τον οποίο «προέρχονται» οι εισαγωγές. Αντιθέτως, στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού οι λέξεις «προέρχονται από» ουδόλως σχετίζονται με τον όρο «εισαγωγές», ο οποίος δεν περιέχεται στη διάταξη, αλλά προσδιορίζουν τα περί ων πρόκειται μέρη των προϊόντων. Οι εν λόγω λέξεις επιτελούν λειτουργία επεξηγήσεως της λέξεως «μέρη» και σκοπός τους είναι να αναφέρουν ότι τα περί ων πρόκειται μέρη, προκειμένου να μπορέσουν να ληφθούν υπόψη κατά την ανάλυση σχετικά με τις εργασίες συναρμολόγησης, πρέπει να «προέρχονται» ειδικά από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα αντιντάμπινγκ.

64. Στην πραγματικότητα, η με τεχνητό τρόπο σύνδεση των εννοιών της «προελεύσεως» και της «εισαγωγής», ενώ μια τέτοια σύνδεση ρητώς δεν προβλέπεται, έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του περιεχομένου της πρώτης εξ αυτών. Πράγματι, από γραμματικής απόψεως, στη γαλλική γλώσσα το ρήμα «provenir» («προέρχομαι») σημαίνει τόσο «έρχομαι από» όσο και «έλκω την καταγωγή μου από»[26]. Ερμηνεία περιορίζουσα τη σημασία της λέξεως αυτής κατά τρόπον ώστε να αφορά μόνον την κατάσταση που αντιστοιχεί στην πρώτη από τις σημασίες της, όπου υπάρχει *άμεση* υλική προέλευση των μερών των προϊόντων –δηλαδή εισαγωγή τους– από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, περιορίζει σημαντικά το περιεχόμενο της έννοιας της «προελεύσεως». Πράγματι, μια τέτοια ερμηνεία αποκλείει όλες τις καταστάσεις που αντιστοιχούν στη δεύτερη σημασία του ρήματος «provenir» («προέρχομαι»), στις οποίες υπάρχει έμμεση προέλευση από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, δηλαδή καταστάσεις όπου, μολονότι τα περί ων πρόκειται μέρη, υλικώς, δεν προέρχονται άμεσα από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, εντούτοις μπορούν να θεωρηθούν ως προερχόμενα από τη χώρα αυτή.

65. Εξάλλου, η στενή ερμηνεία της έννοιας της «προελεύσεως» που δέχθηκε το Γενικό Δικαστήριο αντικρούεται από την ανάλυση των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων της επίμαχης διατάξεως, ήτοι του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού, ανάλυση στην οποία το Γενικό Δικαστήριο δεν προέβη στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση[27].

66. Πράγματι, ενώ σε διάφορες γλωσσικές αποδόσεις της διατάξεως αυτής χρησιμοποιείται λέξη αντίστοιχη των γαλλικών λέξεων «provenir de» («προέρχομαι από»)[28], σε άλλες γλωσσικές αποδόσεις, όπως στις αποδόσεις στη γερμανική και στην ιταλική γλώσσα, ρητώς γίνεται μνεία της καταγωγής των μερών «από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα»[29], ενώ σε άλλες γλωσσικές αποδόσεις χρησιμοποιούνται ακόμη και πιο διφορούμενες λέξεις, καθόσον μπορούν να σημαίνουν τόσο την προέλευση όσο και την καταγωγή[30].

67. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η γραμματική ανάλυση της επίμαχης διατάξεως δεν συνηγορεί υπέρ ερμηνείας που περιορίζει το περιεχόμενο των λέξεων «προέρχονται από» απλώς και μόνο στις «εισαγωγές» από την τελευταία χώρα εξαγωγής των περί ων πρόκειται μερών.

26 Βλ. τον ορισμό της λέξεως «provenir» στο *Le Petit Larousse illustré*, έκ. 2011, Larousse, Παρίσι,. Στο πλαίσιο αυτό, ο όρος «origine» δεν μπορεί, εντούτοις, να νοηθεί υπό την τεχνική έννοια της τελωνειακής νομοθεσίας ως «καταγωγή». Συναφώς, βλ. τις εκτιμήσεις σχετικά με την ιστορική ερμηνεία της επίμαχης διατάξεως στο σημείο 81 των παρουσών προτάσεων.

27 Συναφώς, επισημαίνω ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν προχώρησε σε ανάλυση των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων της επίμαχης διατάξεως, αλλά σε ανάλυση των γλωσσικών αποδόσεων των άρθρων του βασικού κανονισμού που μνημονεύονται στη σκέψη 84 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και στην υποσημείωση 24 των παρουσών προτάσεων, στις οποίες οι λέξεις «προέρχονται από» συνδέονται με τη λέξη «εισαγωγή».

28 Συγκεκριμένα, οι αποδόσεις στην ισπανική («procedan del»), στην ελληνική («προέρχονται από»), στην αγγλική («are from»), στην κροατική («iz»), στη λεττονική («nāk no»), στη λιθουανική («ira iš), στην πορτογαλική («provenientes do») και στη ρουμανική γλώσσα («provin din»).

29 Στην απόδοση στη γερμανική γλώσσα χρησιμοποιείται ο όρος «Ursprung», ενώ στην απόδοση στην ιταλική γλώσσα χρησιμοποιείται ο όρος «originari».

30 Βλ., για παράδειγμα, τις αποδόσεις στην τσεχική («pochazeji»), στην πολωνική («pochodzą z») και στη σλοβακική γλώσσα («pochádzajú z»). Αυτό φαίνεται να ισχύει επίσης για τους όρους που χρησιμοποιούνται στην απόδοση στην εσθονική γλώσσα («pärinevad riigist»).

68. Αντιθέτως, προσέγγιση η οποία λαμβάνει υπόψη τόσο τις διάφορες σημασίες του ρήματος «provenir» («προέρχομαι») όσο και τις διάφορες γλωσσικές αποδόσεις της επίμαχης διατάξεως συνηγορεί υπέρ ευρύτερης ερμηνείας της εν λόγω έννοιας η οποία υπερβαίνει την έννοια της απλώς και μόνον «εισαγωγής» και η οποία περιλαμβάνει τόσο την *άμεση* όσο και την *έμμεση* προέλευση των περί ων πρόκειται μερών από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα αντιντάμπινγκ.

69. Όσον αφορά, δεύτερον, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η επίμαχη διάταξη, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από τα σημεία 37 και 38 των παρουσών προτάσεων, εφόσον η περί καταστρατηγήσεως νομοθεσία της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο άρθρο 13 του βασικού κανονισμού δεν βρίσκει έρεισμα στον κώδικα αντιντάμπινγκ του 1994, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί ιδιαίτερο κανονιστικό πλαίσιο εντός του δικαίου αντιντάμπινγκ της Ένωσης.

70. Υπό τις συνθήκες αυτές, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου να θεμελιώσει την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού με παραπομπή σε άλλες διατάξεις του ίδιου κανονισμού, ορισμένες από τις οποίες ενδέχεται να συνιστούν μεταφορά στο δίκαιο της Ένωσης των ειδικών υποχρεώσεων που περιέχονται στον κώδικα αντιντάμπινγκ του 1994[31], έπρεπε να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους η παραπομπή αυτή ήταν δικαιολογημένη, κάτι που το Γενικό Δικαστήριο δεν έπραξε εν προκειμένω.

71. Επομένως, επίσης αυτή η εκτίμηση συνηγορεί κατά της συλλογιστικής του Γενικού Δικαστηρίου με την οποία δικαιολόγησε την εξομοίωση της έννοιας της «προελεύσεως» με αυτήν της «εισαγωγής».

72. Τρίτον, η στενή ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από», την οποία το Γενικό Δικαστήριο υιοθέτησε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, δεν είναι, κατά την άποψή μου, συμβατή ούτε με τον σκοπό της κατά της καταστρατηγήσεως νομοθεσίας της Ένωσης, ο οποίος, όπως προκύπτει από τα σημεία 39 και 40 των παρουσών προτάσεων, είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των μέτρων αντιντάμπινγκ που θεσπίζονται από την Ένωση και η αποτροπή της καταστρατηγήσεώς τους.

73. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως εξέθεσα στο σημείο 1 των παρουσών προτάσεων, στην τωρινή οικονομική πραγματικότητα, η οποία χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση του διεθνούς εμπορίου και από αυξημένη δυνατότητα μετεγκαταστάσεως της παραγωγής των αγαθών, ιδίως δε εκείνων με χαμηλό τεχνολογικό περιεχόμενο, έχει καταστεί σχετικώς απλή η εφαρμογή μορφών καταστρατηγήσεως ολοένα και πιο πολύπλοκων. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, είναι θεμελιώδες για την Ένωση να διαθέτει εργαλεία εμπορικής άμυνας ικανά να ανταποκριθούν με αποτελεσματικό τρόπο σε τέτοιου είδους προκλήσεις, διασφαλίζοντας αποτελεσματική προστασία της βιομηχανίας της Ένωσης από τις εισαγωγές προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ. Ακριβώς υπό το πρίσμα αυτό πρέπει να ερμηνευθούν οι διατάξεις για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως που προβλέπονται στο άρθρο 13 του βασικού κανονισμού.

74. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνω ότι η υιοθετηθείσα από το Γενικό Δικαστήριο ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από», που περιέχονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, επιτρέπει στην Επιτροπή να στηριχθεί μόνο στη διαπίστωση υλικής μετακινήσεως (ήτοι, απλώς και μόνον εισαγωγής) των μερών από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα προς τη χώρα συναρμολόγησης, προκειμένου να θεωρήσει ότι τα μέρη «προέρχονται από» την πρώτη χώρα.

31 Στο πλαίσιο αυτό, δεν απαιτείται να ληφθεί θέση επί του ζητήματος αν το άρθρο 3, παράγραφος 4, και το άρθρο 9, παράγραφοι 5 και 6, του βασικού κανονισμού έχουν ως αντικείμενο τη μεταφορά τέτοιων υποχρεώσεων. Όσον αφορά το άρθρο 9, παράγραφος 5, του βασικού κανονισμού, βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi στην υπόθεση Συμβούλιο κατά Growth Energy και Renewable Fuels Association (C-465/16 P, EU:C:2018:794, σημεία 184 επ.).

75. Είναι δε αληθές, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι μια τέτοια προσέγγιση απλοποιεί την απόδειξη συνδρομής της προϋποθέσεως της «προελεύσεως» σε περιπτώσεις καταστρατηγήσεως μέσω της συναρμολόγησης μερών οι οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν «κλασικές», δηλαδή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μέρη που τελικώς συναρμολογούνται στο τελικό προϊόν εισάγονται απευθείας από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα.

76. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, η ερμηνεία αυτή συνεπάγεται ότι η απλώς και μόνο διαπίστωση, εκ μέρους της Επιτροπής, της εισαγωγής των μερών από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα δημιουργεί ένα είδος τεκμηρίου «προελεύσεως» από τη χώρα αυτή, το οποίο θα μπορεί ενδεχομένως να ανατραπεί από τις περί ων πρόκειται επιχειρήσεις [32].

77. Ωστόσο, η κατάσταση, είναι εντελώς διαφορετική στην περίπτωση «πολύπλοκων» πρακτικών καταστρατηγήσεως, οι οποίες περιλαμβάνουν διαδοχικές ή πολλαπλές συναρμολογήσεις που πραγματοποιούνται σε διαφορετικές χώρες, πρακτικές οι οποίες πρέπει να θεωρηθεί ότι επίσης αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ρυθμίσεως για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 13 του βασικού κανονισμού.

78. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς όσα ισχύουν προκειμένου περί των «κλασικών» εργασιών συναρμολόγησης, σε περίπτωση «πολύπλοκων» πρακτικών καταστρατηγήσεως η ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από» την οποία υιοθέτησε το Γενικό Δικαστήριο έχει ως συνέπεια τη δημιουργία ενός είδους τεκμηρίου «προελεύσεως» –δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού– των περί ων πρόκειται μερών από τη χώρα εισαγωγής. Τούτο σημαίνει ότι σε τέτοιες περιπτώσεις, κατά την προσέγγιση σε δύο στάδια την οποία δέχθηκε το Γενικό Δικαστήριο, ακόμη και αν υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις που μπορούν να θεμελιώσουν θεμιτές υπόνοιες σχετικά με την ύπαρξη πρακτικών καταστρατηγήσεως, το βάρος αποδείξεως [33] της καταγωγής των εν λόγω μερών φέρουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και όχι οι περί ων πρόκειται επιχειρήσεις.

79. Πάντως, μια τέτοια προσέγγιση συνεπάγεται σημαντική αύξηση του βάρους αποδείξεως που φέρουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης προκειμένου να αποδείξουν την ύπαρξη πρακτικών καταστρατηγήσεως που περιλαμβάνουν πολύπλοκες εργασίες συναρμολόγησης. Εξάλλου, είναι αντίθετη προς την προσέγγιση που έγινε δεκτή στην απόφαση Starway, στην οποία το ίδιο το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε [34].

80. Κατά την άποψή μου, ερμηνεία, έχουσα ως συνέπεια τη σημαντική αύξηση του βάρους αποδείξεως που τα θεσμικά όργανα της Ένωσης φέρουν σχετικά με την ύπαρξη καταστρατηγήσεως, δεν μπορεί να θεωρηθεί σύμφωνη με τον σκοπό αποτελεσματικότητας που αποτελεί το υπόβαθρο των κανόνων κατά της καταστρατηγήσεως οι οποίοι υπομνήσθηκαν στα σημεία 39, 40 και 72 των παρουσών προτάσεων. Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται ακόμη περισσότερο υπό το πρίσμα των εκτιμήσεων σχετικά με τη φύση των ερευνών κατά της καταστρατηγήσεως και των εξουσιών που διαθέτουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης στο πλαίσιο αυτό, οι οποίες εκτίθενται στα σημεία 46 και 47 των παρουσών προτάσεων.

32 Συγκεκριμένα, από τη νομολογία προκύπτει ότι, όταν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης αποδεικνύουν την ύπαρξη καταστρατηγήσεως στην κλίμακα τρίτης χώρας, οι περί ων πρόκειται παραγωγοί-εξαγωγείς μπορούν να αποδείξουν ότι η ειδική κατάστασή τους δικαιολογεί να τους χορηγηθεί απαλλαγή δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού (πρβλ. απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2017, Maxcom κατά Chin Haur Indonesia, C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2017:61, σκέψη 59). Επομένως, οι παραγωγοί αυτοί πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποδείξουν ότι τα μέρη που «προέρχονται» από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, στην πραγματικότητα «κατάγονται» από άλλη τρίτη χώρα, έτσι ώστε η συναρμολόγησή τους να μην μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά καταστρατήγηση. Η προσέγγιση αυτή είναι, εξάλλου, εκείνη που έγινε δεκτή από το Γενικό Δικαστήριο στην απόφαση Starway (σκέψεις 85, 86 και 88), ευρέως μνημονευθείσα από το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (βλ., ειδικά, σκέψεις 80 και 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

33 Το Γενικό Δικαστήριο, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, χρησιμοποιεί περισσότερο τον όρο «ελέγχω» αντί «αποδεικνύω» την καταγωγή (βλ., ιδίως, σκέψεις 87, 92, 107, 114). Ωστόσο, από συνολική ανάγνωση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (και ιδίως των σκέψεων 107 έως 114) προκύπτει ότι, τελικά, η σε δύο στάδια προσέγγιση που έγινε δεκτή από το Γενικό Δικαστήριο και η οποία εκτίθεται στα σημεία 54 και 55 των παρουσών προτάσεων έχει ως αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις «πολύπλοκων» εργασιών συναρμολόγησης, να φέρουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης το βάρος αποδείξεως της καταγωγής, κατά την τελωνειακή έννοια, των περί ων πρόκειται μερών.

34 Βλ. σημείο 50 και υποσημείωση 32 των παρουσών προτάσεων.

81. Εξάλλου, και, τέταρτον, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού επιβαρύνουσα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης με την απόδειξη της καταγωγής των εισαγόμενων μερών είναι αντίθετη προς τη βούληση του νομοθέτη να μην απαιτεί από τα θεσμικά όργανα την απόδειξη της καταγωγής –κατά την τεχνική έννοια της τελωνειακής νομοθεσίας– των μερών που χρησιμοποιήθηκαν κατά τις εργασίες συναρμολόγησης. Πράγματι, ενώ αρχικά οι κανόνες της Ένωσης για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως προέβλεπαν τη δυνατότητα επεκτάσεως των οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ σε περίπτωση συναρμολόγησης «*μερών* […] *τα οποία κατάγονται* από τη χώρα εξαγωγής του προϊόντος που υπόκειται στον δασμό αντιντάμπινγκ» [35], μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) 3283/94 [36], ο όρος «καταγωγή» αντικαταστάθηκε, στη διάταξη σχετικά με τις εργασίες συναρμολόγησης, από τις λέξεις «προέρχονται από», τροποποίηση εκ της οποίας ευλόγως δύναται να θεωρηθεί ότι βούληση του νομοθέτη υπήρξε η απομάκρυνση του όρου «καταγωγή», υπό την τεχνική του έννοια, από το πλαίσιο αυτό [37] και η μεταβολή, όσον αφορά την πτυχή αυτή, των προϋποθέσεων για τη διαπίστωση της υπάρξεως εργασιών καταστρατηγήσεως [38]. Επομένως, μετά τη θέση των νέων αυτών κανόνων σε ισχύ, οι οποίοι περιλαμβάνονται στην εφαρμοστέα στην υπό κρίση υπόθεση μορφή του βασικού κανονισμού, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν υποχρεούνται πλέον να αποδεικνύουν την «καταγωγή» των μερών, κατά την τεχνική έννοια της τελωνειακής νομοθεσίας, αλλά πρέπει μόνο να αποδεικνύουν ότι αυτά προέρχονται από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, πράγμα το οποίο συνεπάγεται ότι η έννοια της «προελεύσεως» πρέπει να νοείται κατά τρόπο πιο ευέλικτο και ευρύτερο από ό,τι η έννοια της «καταγωγής» [39].

82. Εν κατακλείδι, από το σύνολο των εκτιμήσεων που προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι, κατά την άποψή μου, η στενή ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από» στο κείμενο του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού, την οποία υιοθέτησε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 84 και 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, εξομοιώνοντας την έννοια των λέξεων αυτών με την έννοια της «εισαγωγής», είναι εσφαλμένη.

83. Αντιθέτως, φρονώ ότι από γραμματική, συστηματική, τελολογική και ιστορική ερμηνεία της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι η φράση «προέρχονται από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα» πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ευρύ, υπό την έννοια ότι ο όρος «προέλευση» καλύπτει τόσο την *άμεση* προέλευση των περί ων πρόκειται μερών όσο και την *έμμεση* προέλευσή τους από τη χώρα αυτή.

35 Βλ. άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1761/87 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1987, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2176/84 για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ 1987, L 167, σ. 9), με το οποίο εισήχθησαν στο δίκαιο της Ένωσης οι κανόνες για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως. Συναφώς, βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Y. Bot στην υπόθεση Simon, Evers & Co. (C-21/13, EU:C:2014:261, σημεία 9 επ.).

36 Κανονισμός του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 1994, L 349, σ. 1).

37 Μια τέτοια ερμηνεία της βουλήσεως του νομοθέτη επιρρωννύεται από το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής [COM(94) 414 τελικό, της 5ης Οκτωβρίου 1994, σ. 164 και 165], κατά το οποίο «οι κανόνες καταγωγής αποδεικνύονται ολοένα και περισσότερο ανεπαρκείς για την αντιμετώπιση ακόμη και των πιο εξόφθαλμων περιπτώσεων καταστρατήγησης».

38 Πρβλ. σκέψη 83 της αποφάσεως Starway.

39 Το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί, κατά την άποψή μου, να κλονισθεί από το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από το σημείο 67 των παρουσών προτάσεων, σε ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού έχει διατηρηθεί η μνεία του όρου «καταγωγή». Πράγματι, πρώτον, οι αποδόσεις αυτές σαφώς αποτελούν μειονότητα στις γλωσσικές αποδόσεις του βασικού κανονισμού και, δεύτερον, ερμηνεία της επίμαχης διατάξεως που θα υποχρέωνε την Επιτροπή, για τον προσδιορισμό της προελεύσεως δυνάμει της διατάξεως αυτής, να αποδείξει την καταγωγή των μερών, κατά την τελωνειακή έννοια, θα αντέβαινε στον σκοπό της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως, ο οποίος είναι να διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα των μέτρων αντιντάμπινγκ, όπως εκτέθηκε στα σημεία 39, 40 και 72 των παρουσών προτάσεων. Εξάλλου, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η Kolachi, μια τέτοια υποχρέωση ουδόλως βρίσκει έρεισμα στο άρθρο 13, παράγραφος 5, του βασικού κανονισμού.

4. Επί των κανόνων που διέπουν την απόδειξη της υπάρξεως πρακτικών καταστρατηγήσεως οι οποίες συνίστανται σε εργασίες συναρμολόγησης, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού

84. Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο, βασιζόμενο ακριβώς στην ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από» και στην εντεύθεν διάκριση μεταξύ, αφενός, της *προελεύσεως* των περί ων πρόκειται μερών, η οποία προκύπτει, κατά το Γενικό Δικαστήριο, από την εισαγωγή τους, και, αφετέρου, της *καταγωγής* των εν λόγω μερών την οποία η Επιτροπή έπρεπε ενδεχομένως να ελέγξει, καθόρισε τους κανόνες που διέπουν τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία τα θεσμικά όργανα της Ένωσης πρέπει να προσκομίζουν προκειμένου να αποδεικνύουν την ύπαρξη πρακτικών καταστρατηγήσεως οι οποίες συνίστανται σε εργασίες συναρμολόγησης, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού.

85. Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την EBMA, αμφισβητεί επίσης αυτή την πτυχή της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

86. Συναφώς, υπενθυμίζω, ευθύς εξαρχής, ότι, όπως προκύπτει από τα σημεία 41 και 42 των παρουσών προτάσεων, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το βάρος αποδείξεως της καταστρατηγήσεως φέρουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Τούτου λεχθέντος, σκόπιμο είναι, ωστόσο, να εξεταστεί με ποιον τρόπο το εν λόγω βάρος αποδείξεως πρέπει να εφαρμόζεται in concreto και ποιο επίπεδο αποδείξεως απαιτείται για τα θεσμικά όργανα στις διάφορες περιστάσεις που ενδέχεται να εμφανιστούν.

87. Στο πλαίσιο αυτό, εκτιμώ ότι είναι απαραίτητη η διάκριση μεταξύ δύο κατηγοριών περιπτώσεων: αφενός, των περιπτώσεων που αποκάλεσα «κλασικές» καταστρατηγήσεις, ήτοι εκείνων στις οποίες τα περί ων πρόκειται μέρη –τα οποία τελικώς συναρμολογούνται στο τελικό προϊόν– προέρχονται *απευθείας* από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα αντιντάμπινγκ και, αφετέρου, των περιπτώσεων των «πολύπλοκων» πρακτικών καταστρατηγήσεως, οι οποίες περιλαμβάνουν διαδοχικές ή πολλαπλές συναρμολογήσεις, πραγματοποιούμενες σε μία ή περισσότερες διαφορετικές χώρες, και στις οποίες υπάρχει *έμμεση* προέλευση των μερών που χρησιμοποιούνται στη χώρα συναρμολόγησης.

88. Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία περιπτώσεων, προκειμένου να αποδειχθεί η *άμεση* προέλευση των περί ων πρόκειται μερών από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, κατά την άποψή μου είναι αρκετό, ακριβώς όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και όπως προκύπτει από τα σημεία 74 έως 76 των παρουσών προτάσεων, η Επιτροπή να αποδείξει ότι τα περί ων πρόκειται μέρη εισήχθησαν από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα αντιντάμπινγκ. Σε μια τέτοια περίπτωση, άπαξ αποδειχθεί η άμεση προέλευση των μερών αυτών, οι περί ων πρόκειται επιχειρήσεις θα εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα ανατροπής του τεκμηρίου άμεσης προελεύσεως που απορρέει εκ της εισαγωγής των μερών αυτών από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, αποδεικνύοντας ότι, στην πραγματικότητα, τα εν λόγω μέρη κατάγονται από άλλη χώρα[40].

89. Ο κατ' αυτόν τον τρόπο καθορισμός των κανόνων αποδείξεως, όσον αφορά αυτή την κατηγορία περιπτώσεων, είναι, κατά τη γνώμη μου, απολύτως σύμφωνος με τον σκοπό αποτελεσματικότητας των κανόνων για την καταπολέμηση της καταστρατηγήσεως.

90. Εντούτοις, όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία περιπτώσεων, ήτοι τις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα θεσμικά όργανα αντιμετωπίζουν μέρη που έχουν *έμμεση* προέλευση από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα, πέραν της περιπτώσεως απλώς και μόνον διαμετακομίσεως των μερών αυτών προς την ενδιάμεση χώρα, η απόδειξη της υπάρξεως πολύπλοκων πρακτικών καταστρατηγήσεως οι οποίες συνίστανται σε πολλαπλές εργασίες συναρμολόγησης δεν μπορεί να είναι το ίδιο ευχερής.

40 Βλ. υποσημείωση 32 των παρουσών προτάσεων.

91. Ωστόσο, σε περίπτωση που διαπιστώνεται κατά τη διάρκεια της έρευνας ότι, μολονότι τα μέρη που τελικώς συναρμολογήθηκαν στο τελικό προϊόν είχαν εισαχθεί από χώρα διαφορετική εκείνης που υπόκειται στα μέτρα, αποτελούνται στην πραγματικότητα, κατά σημαντικό μέρος, από μέρη τα οποία αρχικώς είχαν παραχθεί στη χώρα που υπόκειται στα μέτρα ή ότι είχαν παραχθεί με τη χρήση, κατά σημαντικό μέρος, στοιχείων ή υλικών που κατάγονται από την υποκείμενη στα μέτρα χώρα, το επίπεδο αποδείξεως που απαιτείται για την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση των πράξεων καταστρατηγήσεως μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να ελαφρυνθεί.

92. Υπό τις συνθήκες αυτές, πράγματι είναι λογικό, κατά τη γνώμη μου, να επιτραπεί στην Επιτροπή να βασιστεί σε «δέσμη συγκλινόντων στοιχείων» [41] για να αποδείξει την έμμεση προέλευση των μερών αυτών από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού, προκειμένου να λάβει υπόψη τα στοιχεία αυτά κατά την ανάλυση που διενεργεί βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του εν λόγω κανονισμού. Η ύπαρξη δεσμών μεταξύ των εταιριών που εμπλέκονται στα διάφορα στάδια της αλυσίδας παραγωγής, η συμμετοχή ορισμένων εκ των εταιριών αυτών σε πρακτικές καταστρατηγήσεως στο παρελθόν, στοιχεία χαμηλής προστιθέμενης αξίας κατά τις ενδιάμεσες συναρμολογήσεις αποτελούν παραδείγματα στοιχείων τα οποία, σε μια τέτοιου είδους κατάσταση, μπορούν να ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή για την ανάλυσή της σχετικά με τον προσδιορισμό της έμμεσης προελεύσεως των περί ων πρόκειται μερών.

93. Σε μια τέτοια περίπτωση, άπαξ η Επιτροπή, με βάση «δέσμη συγκλινόντων στοιχείων», διαπιστώσει ότι τα περί ων πρόκειται μέρη προέρχονται εμμέσως από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού, η περί ης πρόκειται επιχείρηση θα εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα να αποδείξει ότι, μολονότι τα μέρη αυτά, τα οποία εισάγονται από ενδιάμεση χώρα, αποτελούνται, κατά σημαντικό μέρος, από μέρη καταγόμενα από τη χώρα που υπόκειται στα μέτρα ή έχουν παραχθεί με τη χρήση, κατά σημαντικό μέρος, στοιχείων ή υλικών καταγόμενων από την εν λόγω χώρα, και παρά την ύπαρξη σημαντικών στοιχείων που σαφώς στηρίζουν την υποψία υπάρξεως καταστρατηγήσεως, τα μέρη αυτά κατάγονται, στην πραγματικότητα, από την εν λόγω ενδιάμεση χώρα ή, ενδεχομένως, από άλλη χώρα. Προς τούτο, ο εν λόγω επιχειρηματίας θα μπορεί, παραδείγματος χάριν, να προσκομίσει αξιόπιστα πιστοποιητικά που βεβαιώνουν την καταγωγή των επίμαχων μερών από την ενδιάμεση χώρα. Θα μπορεί επίσης να αποδείξει ότι στην ενδιάμεση χώρα τα συγκεκριμένα μέρη όντως υποβλήθηκαν σε επεξεργασία τόσο σημαντική ώστε να μεταβληθεί η φύση τους, καθώς και ότι η πραγματοποίηση της εν λόγω ενδιάμεσης επεξεργασίας οφειλόταν σε αντικειμενικούς οικονομικούς λόγους που δικαιολογούσαν την ύπαρξη αλυσίδας παραγωγής εκτεινόμενης σε περισσότερες από μία χώρες.

94. Μια τέτοια κατηγοριοποίηση των κανόνων που διέπουν την απόδειξη σε περίπτωση πολλαπλών εργασιών συναρμολόγησης καθιστά, κατά την άποψή μου, δυνατή την τήρηση την αρχής ότι στα θεσμικά όργανα της Ένωσης εναπόκειται να αποδεικνύουν τις πρακτικές καταστρατηγήσεως, ενώ, ταυτόχρονα, συνάδει με τον σκοπό αποτελεσματικότητας των κανόνων κατά της καταστρατηγήσεως. Επίσης, λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη φύση των εξουσιών που τα θεσμικά όργανα της Ένωσης διαθέτουν στο πλαίσιο των ερευνών κατά της καταστρατηγήσεως και τους χρονικούς περιορισμούς στους οποίους αυτά υπόκεινται κατά τη διεξαγωγή ερευνών τέτοιου είδους, όπως επισημάνθηκε στα σημεία 46 και 47 των παρουσών προτάσεων.

95. Αντιθέτως, η σε δύο στάδια προσέγγιση που έγινε δεκτή από το Γενικό Δικαστήριο και περιγράφεται στα σημεία 54 και 55 των παρουσών προτάσεων στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού.

41 Αυτό το κριτήριο καθορισμού του επιπέδου αποδείξεως που απαιτείται για τα θεσμικά όργανα της Ένωσης προκειμένου να αποδείξουν την ύπαρξη καταστρατηγήσεως είναι το ίδιο με αυτό που έχει αναγνωριστεί από τη νομολογία όταν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης αποφασίζουν, σε περίπτωση μη συνεργασίας όλων των ενδιαφερομένων ή, τουλάχιστον, ενός σημαντικού μέρους τους, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία. Πρβλ. αποφάσεις της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, Simon, Evers & Co. (C-21/13, EU:C:2014:2154, σκέψεις 35 έως 37), της 26ης Ιανουαρίου 2017, Maxcom κατά Chin Haur Indonesia (C-247/15 P, C-253/15 P και C-259/15 P, EU:C:2017:61, σκέψεις 63 έως 66), και Maxcom κατά City Cycle Industries (C-248/15 P, C-254/15 P και C-260/15 P, EU:C:2017:62, σκέψεις 65 έως 68).

5. Συμπέρασμα

96. Ο καθορισμός των κανόνων που διέπουν την απόδειξη της καταστρατηγήσεως, ο οποίος απορρέει από την εσφαλμένη, κατά τη γνώμη μου, ερμηνεία της έννοιας της «προελεύσεως» που υιοθετήθηκε στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, βρίσκεται στη βάση ολόκληρης της συλλογιστικής που οδήγησε το Γενικό Δικαστήριο στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και ότι, κατά συνέπεια, ο επίμαχος κανονισμός πρέπει να ακυρωθεί. Συγκεκριμένα, κατά το Γενικό Δικαστήριο, εφόσον τα περί ων πρόκειται μέρη είχαν εισαχθεί –και, συνεπώς, κατά την οπτική του– «προέρχονταν» από τη Σρι Λάνκα, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να ελέγξει αν αυτά είχαν κινεζική καταγωγή, στην περίπτωση που επιθυμούσε να τα συμπεριλάβει στην ανάλυση των εργασιών συναρμολόγησης κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού. Επομένως, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή ελέγχοντας την κινεζική καταγωγή των εν λόγω μερών υπέπεσε στην προβληθείσα από την προσφεύγουσα πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον εφάρμοσε, για τον σκοπό αυτόν, «κατ' αναλογία» τα κριτήρια του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού.

97. Επομένως, το σφάλμα του Γενικού Δικαστηρίου κατά την ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από» είχε ως συνέπεια τον εκ μέρους του εσφαλμένο καθορισμό των κανόνων που διέπουν την απόδειξη πολύπλοκων πρακτικών καταστρατηγήσεως μέσω συναρμολόγησης, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, καθορισμό ο οποίος αποτέλεσε τη βάση της διαπιστώσεως από το Γενικό Δικαστήριο της πλάνης της Επιτροπής περί το δίκαιο.

98. Υπό τις συνθήκες αυτές, συνάγεται ότι στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εμφιλοχώρησε πολλαπλή νομική πλάνη κατά την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, η οποία πλήττει το συμπέρασμα του Γενικού Δικαστηρίου στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Επομένως, κατά την άποψή μου, η αίτηση αναιρέσεως που κατέθεσε η Επιτροπή, την οποία υποστηρίζει η EBMA, πρέπει να γίνει δεκτή και, ως εκ τούτου, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί [42].

VI. Επί της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής

99. Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο δύναται να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση. Φρονώ ότι αυτό συμβαίνει εν προκειμένω.

100. Προς στήριξη της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής της, η Kolachi διατύπωσε έναν και μοναδικό λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προέβαλε παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού. Η Kolachi προσήψε, κατ' ουσίαν, στην Επιτροπή, πρώτον, ότι εφάρμοσε τη διάταξη αυτή για εργασίες κατασκευής στη Σρι Λάνκα, ενώ η έρευνα αφορούσε φερόμενη καταστρατήγηση μέσω συναρμολόγησης στο Πακιστάν, δεύτερον, ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο θεωρώντας ότι η εν λόγω διάταξη αποτελεί κανόνα καταγωγής και, τρίτον, ότι δεν έλαβε κανένα μέτρο για να εφαρμόσει τους κανόνες καταγωγής που προβλέπονται από την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης.

42 Δεδομένου ότι η πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο σχετικά με την ερμηνεία των λέξεων «προέρχονται από» και ο συνακόλουθος εσφαλμένος καθορισμός των κανόνων που διέπουν την απόδειξη των πρακτικών καταστρατηγήσεως μέσω συναρμολόγησης πλήττουν ολόκληρη τη συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου, το αίτημα αντικαταστάσεως του σκεπτικού, το οποίο υποβλήθηκε από την Kolachi και εκτέθηκε στο σημείο 34 των παρουσών προτάσεων, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να γίνει δεκτό.

101. Συναφώς, πρέπει, ευθύς εξαρχής, να επισημανθεί ότι, κατά τις πληροφορίες που η ίδια η Kolachi παρέσχε κατά τη διάρκεια της έρευνας, το 93 % των μερών που χρησιμοποιήθηκαν για τη συναρμολόγηση ποδηλάτων στο Πακιστάν είχαν αποκτηθεί μέσω της Flying Horse. Τα εν λόγω μέρη είχαν εισαχθεί κατά ένα μέρος –που αντιστοιχεί στο 46 % του συνόλου των συναρμολογηθέντων μερών– από την Κίνα και κατά άλλο μέρος –που αντιστοιχεί στο 47 % του συνόλου των συναρμολογηθέντων μερών– από τη Σρι Λάνκα. Η έρευνα έδειξε ότι η πλειονότητα των εισαχθέντων από τη Σρι Λάνκα μερών που αγοράζονταν από τη Flying Horse, δηλαδή τα πλαίσια, τα πιρούνια, οι ζάντες ελαφρού κράματος και οι πλαστικοί τροχοί, είχαν στην πραγματικότητα παραχθεί από την Great Cycles με τη χρήση, για αρκετά σημαντικό μέρος, κινεζικών υλικών. Επιπλέον, από την έρευνα προέκυψε ότι η Great Cycles είναι εταιρία συνδεδεμένη με την Kolachi η οποία κατά το παρελθόν είχε εμπλακεί σε πρακτικές καταστρατηγήσεως. Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 99 του επίμαχου κανονισμού, η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι οι σχέσεις μεταξύ της Flying Horse και της Kolachi ήσαν ύποπτες. Όλες αυτές οι περιστάσεις αποδείχθηκαν και δεν αμφισβητούνται από την Kolachi. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου κατόπιν συγκεκριμένων ερωτήσεων που της τέθηκαν, η Kolachi επιβεβαίωσε, και μάλιστα ρητώς, ότι τα μέρη ποδηλάτου που επεξεργάστηκε στη Σρι Λάνκα αποτελούν «μετατροπές» μερών κινεζικής καταγωγής.

102. Ακριβώς λαμβανομένων υπόψη των πορισμάτων της έρευνας, πρέπει να εκτιμηθούν οι αιτιολογικές σκέψεις 98 έως 101 του επίμαχου κανονισμού, στις οποίες η Επιτροπή συνήγαγε ότι η Kolachi μετείχε σε εργασίες συναρμολόγησης που αποτελούν πρακτικές καταστρατηγήσεως κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού.

103. Πάντως, από τις αιτιολογικές σκέψεις 98 και 99 του επίμαχου κανονισμού προκύπτει ότι η Επιτροπή συνήγαγε ότι τα μέρη που αγόραζε η Kolachi από τη Flying Horse, μολονότι είχαν εισαχθεί από τη Σρι Λάνκα, στην πραγματικότητα προέρχονταν (έμμεσα) από την Κίνα, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του βασικού κανονισμού, στηριζόμενη στα ακόλουθα στοιχεία: αφενός, στη διαπίστωση ότι η Kolachi δεν κατόρθωσε να αποδείξει την καταγωγή από τη Σρι Λάνκα των μερών αυτών[43] και, αφετέρου, σε διάφορα στοιχεία τα οποία δημιουργούσαν αμφιβολίες ως προς τις σχέσεις μεταξύ της Flying Horse, η οποία ενεργούσε ως ενδιάμεσος μιας συνδεδεμένης με την Kolachi εταιρίας –δηλαδή της Great Cycles– και της ίδιας της Kolachi. Ακριβώς με βάση τα στοιχεία αυτά, η Επιτροπή συνήγαγε, στην τελευταία περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 99 του επίμαχου κανονισμού, ότι τα κριτήρια του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού πληρούνταν εν προκειμένω.

104. Απαντώντας σε επιχείρημα που είχε προβάλει η Kolachi, όπως αυτό εκτίθεται συνοπτικά στην τελευταία περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 100 του επίμαχου κανονισμού, με το οποίο προσαπτόταν στην Επιτροπή ότι χρησιμοποίησε το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού ως κανόνα καταγωγής, η Επιτροπή, στην τελευταία περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 101 του επίμαχου κανονισμού, αφότου επισήμανε «ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2 στοιχείο β', του βασικού κανονισμού πράγματι δεν αποτελεί κανόνα καταγωγής», αναφέρει ότι «ορθώς έκρινε […] ότι, καθώς τα μέρη αυτά έχουν κατασκευαστεί κατά περισσότερο από 60 % με πρώτες ύλες από την Κίνα και η προστιθέμενη αξία ήταν μικρότερη του 25 % του κόστους κατασκευής, θα μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα εν λόγω μέρη τους προέρχονται από την Κίνα».

105. Υπό το πρίσμα όλων των στοιχείων που προέκυψαν από την έρευνα και με βάση την ανάγνωση του επίμαχου κανονισμού, εκτιμώ, πρώτον, ότι, κατ' εφαρμογήν των κανόνων που διέπουν την απόδειξη των «πολύπλοκων» εργασιών συναρμολόγησης, τους οποίους εξέθεσα στα σημεία 91 έως 93 των παρουσών προτάσεων, η Επιτροπή δικαιολογημένα συνήγαγε, εν προκειμένω, ότι τα μέρη που αγοράζονταν από τη Flying Horse και εισάγονταν από τη Σρι Λάνκα, αλλά παράγονταν από την Great Cycles, προέρχονταν εμμέσως από την Κίνα. Πράγματι, αφενός, αποδείχθηκε ότι τα εν λόγω μέρη είχαν παραχθεί στη Σρι Λάνκα με τη χρήση, όσον αφορά ένα αρκετά σημαντικό μέρος τους, κινεζικών

43 Βλ. αιτιολογική σκέψη 98 του επίμαχου κανονισμού. Η ανάλυση αυτή επικυρώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο και δεν προσβλήθηκε με την αίτηση αναιρέσεως (βλ. σημείο 21 των παρουσών προτάσεων).

στοιχείων και υλικών. Αφετέρου, η Επιτροπή διέθετε δέσμη συγκλινόντων στοιχείων η οποία στήριζε κατά τρόπο σαφή την υπόνοια εμπλοκής της Kolachi σε πολύπλοκες ενέργειες καταστρατηγήσεως. Σε αυτό το πλαίσιο, κατ' εφαρμογήν των προαναφερθέντων κανόνων αποδείξεως, ήταν έργο της Kolachi να αποδείξει την καταγωγή από τη Σρι Λάνκα των περί ων πρόκειται μερών, πράγμα που είναι βέβαιο ότι η συγκεκριμένη εταιρία δεν κατάφερε να πράξει.

106. Επομένως, δεύτερον, υπό τις συνθήκες αυτές, προκειμένου να προσδιορίσει την έμμεση προέλευση των περί ων πρόκειται μερών από την Κίνα, η Επιτροπή ουδόλως ήταν υποχρεωμένη να εξακριβώσει την καταγωγή τους εφαρμόζοντας οποιονδήποτε κανόνα καταγωγής κατά το τελωνειακό δίκαιο ή εφαρμόζοντας «κατ' αναλογία» τα κριτήρια του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού ως κανόνα καταγωγής.

107. Τρίτον, από την ανάγνωση των σχετικών αιτιολογικών σκέψεων του επίμαχου κανονισμού προκύπτει, κατά τη γνώμη μου, ότι η Επιτροπή, ούτως ή άλλως, δεν χρησιμοποίησε «κατ' αναλογία» τα κριτήρια του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού ως κανόνα καταγωγής προκειμένου να προσδιορίσει την έμμεση προέλευση των περί ων πρόκειται μερών από την Κίνα. Η διαπίστωση περί έμμεσης προελεύσεως των μερών αυτών από την Κίνα προκύπτει, πράγματι, από τα ρητά συμπεράσματα τα οποία η Επιτροπή συνήγαγε στην αιτιολογική σκέψη 98, τελευταία περίοδος, και στην αιτιολογική σκέψη 99, προτελευταία περίοδος, του επίμαχου κανονισμού βάσει των σημαντικών στοιχείων που διέθετε. Το γεγονός ότι η Επιτροπή, απαντώντας σε συγκεκριμένο επιχείρημα της Kolachi, διαπίστωσε επίσης ότι τα κριτήρια του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο β', του βασικού κανονισμού πληρούνταν επίσης όσον αφορά τα περί ων πρόκειται μέρη που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία στη Σρι Λάνκα δεν αποτελεί παρά ένα επιπλέον στοιχείο το οποίο μπορούσε να τεκμηριώσει έτι περαιτέρω το συμπέρασμα στο οποίο η Επιτροπή είχε ήδη καταλήξει, της δε Kolachi έργο ήταν να ανατρέψει το συμπέρασμα αυτό προσκομίζοντας αξιόπιστα στοιχεία που να αποδείκνυαν την καταγωγή των εν λόγω μερών από τη Σρι Λάνκα.

108. Από το σύνολο των εκτιμήσεων που προεκτέθηκαν προκύπτει, κατά τη γνώμη μου, ότι οι τρεις αιτιάσεις που η Kolachi προέβαλε με τον μοναδικό λόγο ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν και ότι, κατά συνέπεια, η προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε η Kolachi πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

VII. Επί των δικαστικών εξόδων

109. Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου του 184, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

110. Αν το Δικαστήριο δεχθεί τις εκτιμήσεις μου όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως που κατέθεσε η Επιτροπή, η Kolachi θα είναι ο ηττηθείς διάδικος. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεδομένου ότι η Επιτροπή και η ΕΒΜΑ ζήτησαν να καταδικαστεί η Kolachi στα δικαστικά έξοδα, προτείνω στο Δικαστήριο να καταδικάσει την Kolachi στα δικαστικά έξοδα στα οποία η Επιτροπή και η ΕΒΜΑ υποβλήθηκαν τόσο πρωτοδίκως όσο και στο πλαίσιο της παρούσας αναιρετικής δίκης.

VIII. Πρόταση

111. Κατόπιν των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

1) Αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Οκτωβρίου 2017, Kolachi Raj Industrial κατά Επιτροπής (T-435/15, EU:T:2017:712).

2) Απορρίπτει την προσφυγή ακυρώσεως που η Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-435/15.

3) Καταδικάζει την Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν τόσο πρωτοδίκως όσο και κατά την αναιρετική διαδικασία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η European Bicycle Manufacturers Association (EBMA).